

012

Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ναῷ Μεσολογγίου κατὰ τὴν
ἐπέτειον ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρ-
τίου ἐντολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Β.
Οἰκονομοπούλου

Handwritten signatures and a blue stamp that reads 'ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΒΗΧΑΣ ΕΦΟΡ. ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ'.

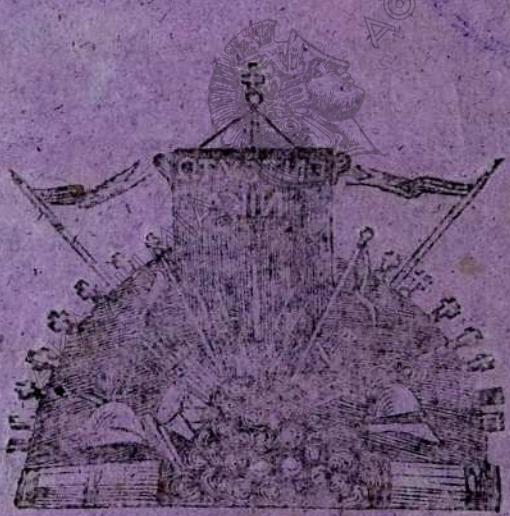

Ἐν Μεσολογγίῳ 28 Μαρτίου 1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΗ.

Ὁνομαστοῦν
 καὶ οἰκιστὴν αὐτῆς π. 1.
 τὸν ἐτοῦ 1829 ἐκχρηστικῆς
 ἐπείκουσιν ἐπὶ τῆς κοινῆς
 ἀποστολῆς τῆς Μεσογείας καὶ τῆς
 Ἰταλίας ἐκφωτιστὴς ἐπὶ Μ.

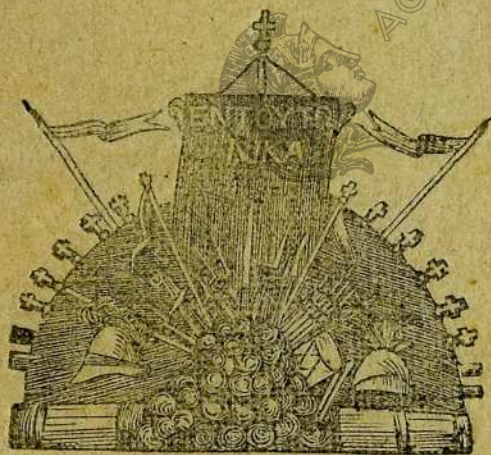

Η. Μεσογείας 28 Νοτίου 1870

ΕΠΙΘΕΤΟΝ Τ. ΕΠΙΘΕΤΟΝ

Λόγος πανηγυρικός ἐκφωνηθεὶς ἐν τῷ Μη-
τροπολιτικῷ ναῷ Μεσολογγίου, κατὰ τὴν
ἐπέτειον ἐθνικὴν ἑορτὴν τῆς 25ης Μαρ-
τίου ἐντολῇ τῆς ἐκκλησιαστικῆς
καὶ διοικητικῆς ἀρχῆς ὑπὸ Β.
Οἰκονομοπούλου

Ἐν Μεσολογγίῳ 28 Μαρτίου 1876.

ΤΥΠΟΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Κ. ΓΟΥΡΓΟΥΡΙΝΟΥ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

» Εὐαγγελίζου γῆν χαρὰν μεγάλην, αἰνεῖτε οὐρανοὶ
θεοῦ τὴν δόξαν. »

Ναί ! χαρὰν μεγάλην ἡ γῆ σήμερον εὐαγγελίζεται,
οἱ οὐρανοὶ ἀγάλλονται αἰνοῦντες τὴν δόξαν τοῦ
θεοῦ, οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν ἀπὸ πρῶτας ἀναγγέλλουσι
τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, οἱ ἱεροὶ ναοὶ ἀνθοστολιστοὶ
μέτ' αὐτὸ εὐοσμία τῆς ἀνοίξεως ἀνθὴ ἀνοίγονται,
οἱ τῆς ἐκκλησίας ἱεροφάνται εὐλαβεῖς εἰς τὸ θυσιαστήριον
εἰσέρχονται, καὶ σύμπας ὁ χριστ. κόσμος εἰς τοὺς ἱεροὺς
ναοὺς ἑκασταχοῦ συνερχόμενος τελεῖ καὶ πανηγυρίζει
τὴν χαρμῶδουρον ταύτην ἡμέραν ! ὀλόκληρος, λέγω, ὁ χριστ.
κόσμος ταῦτα πράττει, ἐξαιρέτως δὲ ὁ ἑλληνισμὸς
τὴν κορωνίδα τῶν ἑορτῶν τοῦ ὅσον οἶόν τε μεγαλοπρεπέστερον
ἐπιτελεῖ !!

Καὶ διατί ταῦτα γίνονται ; Διότι διπλῆ, ὦ φιλέορτοι,
ἑορτὴ τελεῖται σήμερον α) μετ' εὐαγγελισμῶς τῆς παρθένου
ἤτοι ἡ κατάβασις τοῦ θεοῦ εἰς τὸν κόσμον, καὶ β) ἡ 25ῆ
Μαρτίου 1821 ἡμερᾶς καθ' ἣν ἀνεπετάσθη ἡ σημαία
τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας !

Δικαίως λοιπὸν ἀπὸ τῆς πλήρωμα ἑορτάζει σήμερον,
δικαίως οἱ ἑταυροῦ ἑλληνες πανηγυρίζουσι, δικαίως
δὲ καὶ τὸ ἴδιον τὸ Μεσολογγίον, ὅπερ πρωτηγωνίσησε
κατὰ τὸν ὑπὲρ ἀεξαρτησίας ἀγῶνα, ἀθρόον συνέρρουσε
εἰς τὸν Μητροπολιτικὸν αὐτοῦ ναὸν μεθ' ὄλου τοῦ ἐν-τίμου
θιάτου τῶν ἐκκλησιαστικῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν
ἀρχῶν, δικαίως, λέγω, συνήλθουμεν μετ' ὅσων φαιδρα
καὶ πλήρη φιλοχρίστων καὶ ἑλληνοπρεπῶν αἰσθημάτων !
διότι ποῖα ἑορτὴ ὑψηλοτέρα, ποῖα τελετὴ λαμπροτέρα
ἢ ἡ ἀποβλέπουσα ἐνθεν μὲν τὴν διάρρηξιν τῶν δεσμῶν
τῆς εἰδωλολατρίας, ἐνθεν δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν ἡμῶν
ἐκ τῆς σιδηρᾶς τῶν Τούρκων δουλείας ;

» Εἴτις λοιπὸν εὐσεβὴς καὶ καὶ φιλόπατρις ἀπολαύεται
νῦν τῆς σεπτῆς καὶ λαμπρᾶς ταύτης πανηγύρεως ;
Εἴτις ρανίδα ἑλληνικοῦ αἵματος εἰς τὰς φλέβας αὐτοῦ
αἰσθάνεται ὡς θεωρῆ τὴν ἡμέραν ταύτην ἑορτὴν ἑορτῶν
καὶ πανηγυρίων πανηγύρεων !!

Καὶ πρῶτον περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ τῆς παρθένου (α)

Ὅτε ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου, ὅτε ἐπέση ὁ καιρὸς τῆς ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἀπὸ τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, τότε, κατὰ τὰς θείας καὶ ἱερὰς γραφάς, ἀπέσειλεν ὁ θεὸς τὸν ἀρχάγγελον Γαβριήλ εἰς τὸν κόσμον, ὅς τις διὰ τῆς θεοπνεύσου καὶ βροντώδους αὐτοῦ σάλπιγγος ἐξαγγέλλει εἰς τὸ ἀνθρώπινον γένος τὴν κατάβασιν τοῦ ὑψίστου, παρουσιασθεὶς δὲ εἰς τὴν παρθένον Θεοτόκον κραυγάζει τὸ « χαῖρε ».

Καὶ εὐθέως ἐν τῇ κοιλίᾳ τῆς παρθένου ζωγραφίζεται ὁ λαμπρὸς τῆς δικαιοσύνης ἥλιος ! ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετὰ ἐννέα μῆνας γεννᾶται, ἀναπτύσσεται κραταιοῦται βαπτίζεται παρὰ τοῦ βαπτιστοῦ Ἰωάννου, καὶ παραλαβὼν δώδεκα μαθητὰς ἀλιεῖς ἰχθύων τοὺς καθιστὰ ἀλιεῖς ἀνθρώπων, ἀποστέλλει αὐτοὺς ἵνα διδάξωσι τὸ εὐαγγέλιον ἐν πάσῃ τῇ κτίσει, αὐτὸς δὲ πορευόμενος εἰς πολλὰς πόλεις χώρας καὶ κώμας διδάσκει τὴν ἀλήθειαν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, διώκει ἐξ αὐτῆς τὸ σκότος καὶ τὴν καχυλὴν ἀμάθειαν, πολλὰ καὶ διάφορα τεράστια θαύματα ποιεῖ, νεκροὺς ἀνιστὰ καὶ πρὸ πάντων τεταρταῖον τὸν Λάζαρον ! ἐκ σώματος νηπίων καὶ θηλαζόντων ὕμνους καὶ αἴνους ἀποσπᾷ, μετὰ θαίων καὶ κλάδων μυρσίνης οἱ λαοὶ αὐτὸν ὑποδέχονται ! Πλὴν τίς διηγῆσεται τὰ μεγαλεῖα τοῦ θεοῦ ; ποῖα γλώσσα ἕσον εὐλαλος καὶ εὐδίνητος ἐὰν ἦναι δύναται ἢ ἀπαριθμῆσθαι τὰ θαύματα τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν κόσμον ; ποῖος νοῦς εἶνε ἱκανὸς νὰ χωρήσῃ τὰ εὐαγγελικὰ τοῦ Χριστοῦ ὕψη ; ἐπιλείπει ἡμᾶς ὁ πᾶς χρόνος διηγουμένους, καίπερ ὀλίγιστα εἰδότες.

Ἐπὶ τέλους προδίδεται παρὰ τοῦ μαθητοῦ τοῦ Ἰουδα

(α) Τὸ θερηκευτικὸν τοῦτο μέρος τοῦ λόγου, περὶ τοῦ εὐαγγελισμοῦ καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτοῦ, ἐγένετο κατὰ δικαίαν ἀξίωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς, ἥτις διεξεληθεύσα αὐτὸ ἀρμοδίως ἐνέκρινε τὴν ἐκφώνησιν καὶ δημοσίευσιν αὐτοῦ.

ἀπάγεται ἐνώπιον τῶν Ἀρχιερέων ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ Πιλάτου ραπίζεται ἐμπαίζεται κολαφίζεται καταδικάζεται μετ' ἀνόμων λογίζεται σταυρώνεται τέλος ἐν μέσῳ δύο λεγόντων καὶ διὰ τοῦ ἀγνοῦ καὶ παναχράντου αὐτοῦ αἵματος διαρρηγνύει τὰ δεσμά τῆς εἰδωλολατρείας! Μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρεται καὶ θαῦμα θαυμάτων προεξαγγέλλεται! Ἐκτοτε οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασιάζονται, ὁ Χριστιανισμὸς μὲ τὴν ἀναγκαίαν τοῦ χρόνου πάροδον ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον ἐξαπλοῦται, λαμπροὺς δὲ καὶ ἀγλαοὺς καρποὺς προσήνεγκε καὶ ὁσημέραι προσφέρει εἰς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἠλὴν περὶ τῶν ἀγλαῶν τούτων τοῦ χριστιανισμοῦ καρπῶν ἠχούσιν ἐκάστοτε εἰ ἱεραὶ τῶν ἐκκλησιῶν ἀμβωνες καὶ διαπρυσίως κηρύττουσιν οἱ τῆς θρησκείας ἱεροφάνται, εἰς ἐμὲ δὲ μόνον ἐπιτρέψατε ἐν παρόδῳ σήμερον ἵνα ὑπομείσω ὑμῖν ὅτι οἱ λαοὶ καὶ τὰ ἔθνη ἐκεῖνα ἅτινα τὸν χριστιανισμὸν ἀσπασθέντα προσηκόντως ἠρμήνευσαν τὰς σέπτα τοῦ εὐαγγελίου γραφάς, τὸ ἄκρον τοῦτο αἰῶνον τῆς ὑψηλῆς καὶ θείας φιλοσοφίας καὶ τῆς ἀνωτάτης ἠθικῆς, τὰ ἔθνη, λέγω, ἅτινα εὐαγγελικῶς ἀνατρέφονται καὶ πολιτεύονται ἀνήλθον τὴν ὑψίστην τῶν ἐθνῶν σκοπιᾶν καὶ τὸ ὕπατον σημεῖον τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως!

Ἐκτοτε, λέγω, οἱ ὄπαδοι τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασιάζονται, τὸ σκότος ἐκ τοῦ μέσου τῆς ἀνθρωπότητος αἶρεται καὶ ἀντ' αὐτοῦ διαυγάζεται τὸ φῶς τῆς ἀληθείας, καὶ μολονότι 19 σχ. αἰῶνες παρήλθον ἐλάχιστοι πρὸς τὸ ἄπειρον παραβαλλόμενοι μῶλα ταῦτα 400 περίπου ἑκατομ. εἰς τὴν τοῦ Χριστοῦ ποιμνὴν ποιμαίνονται, ὀλόκληρος ἡ σοφὴ Εὐρώπη ἐκτὸς τῆς Τουρκίας τὸν Χριστιανισμὸν ἠσπασθη, σύμπας ὁ νέος κόσμος τῆς Ἀμερικῆς, ὀλίγα δὲ μέρη τῆς Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ἀσίας, ἐλεύσεται δὲ ἡμέρα καθ' ἣν γενήσεται μία ποιμνὴ καὶ εἰς ὁ ποιμὴν. » ἔχω καὶ ἄλλα πρόβατα ἔξω τῆς αὐτῆς ταύτης κἀκεῖνά με διαγαγεῖν καὶ τῆς φωνῆς μου ἀκούσουσι καὶ γενήσεται μία ποιμνὴ καὶ εἰς ποιμὴν. »

Ἄλλὰ πῶς ἐτελεῖτο πρὸ πενήκοντα ἐτῶν ὁ Εὐαγγελισμός τῆς παρθένου; πῶς ἐπανηγύριζον οἱ πατέρες μας τὴν χαρμόσουν ταύτην ἡμέραν ἐπὶ Τουρκοκρατίας; Οἱ καλοὶ κάγαθοὶ ἡμῶν πατέρες καὶ πρόγονοι συνερχόμενοι εἰς τοὺς ταπεινοὺς αὐτῶν ναοὺς, ἐν ὄρεσι καὶ σπηλαιαῖσι ἐώρταζον αὐτὴν ὑπὸ τὸ κράτος τοῦ φόβου μὲ μετωπον σκυθρωπὸν καὶ περιλυπὸν! διότι σιδηροῦς ἐπεκάθητο ἐν τῷ τραχήλῳ αὐτῶν ὁ βαρύτατος ἐκεῖνος τουρκικὸς ζυγὸς! Ἡμεῖς ὅμως γαλουχηθέντες μὲ τὰ ἀγλαὰ καὶ ζωήρουντα τῆς ἐλευθερίας νάματα πανηγυρίζομεν αὐτὴν μὲ (6) πλήρη ἐλευθερίαν καὶ μὲ σκιρτῶσαν καρδίαν· διατί; διότι ἡ 25ῃ Μαρτίου 1821 ἀνέτειλε φαιδρὰ καὶ αἰξία! ὦ ἡμέρα ἐνδοξος καὶ λαμπρὰ! ὦ ἡμέρα φαιδρὰ καὶ εὐκλεῆς! ὦ ἡμέρα πανηγύρεως καὶ χαρᾶς!! ὦ εὐπαρέσσης 25ῃ Μαρτίου 21 ὡς εὐπαρέσσης! Ἐὰ χιλκίνα σώματα τῶν ἀπορθητῶν τοῦ Παλαμηδίου φρουριῶν ἀπὸ πρωΐας κροτοῦσιν! ἑκατὸ καὶ εἰς κανονοβολισμοὶ ἀπὸ τοῦ λόφου τῶν Νυμφῶν ὡς κεραυνοὶ παταγοῦντες ἀναγγέλλουσι τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας! λαοὺς πλῆθος ἀπειρον συνωθεῖται καὶ στρατὸς παρατάσσεται εἰς τὰς ἐπισημοτέρας ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ τὴν ὥραν ταύτην, ἵπποι δὲ καλπάζοντες καὶ ἄμαξαι Βασιλικῆ πολυτελείᾳ κεκοσμημέναι ἄγουσι τοὺς Βασιλεῖς καὶ τοὺς ἐπισημοτέρους ἀνδρας ἑλληνας τε καὶ ξένους εἰς τὴν Μητρόπολιν! Πᾶσα ἑλληνικὴ πόλις πᾶσα κωμόπολις πᾶσα οἰκία φαιδρῶς πανηγυρίζει τὴν πανελληνιον ταύτην πανηγυριν, καὶ λόγοι πανηγυρικοὶ πολλαχοῦ ἐκφωνοῦνται ἐξυμνοῦντες τὸ ὄψος τῆς μεγαλοπρεποῦς ταύτης ἐθνικῆς ἑορτῆς!!

Πλὴν τοιαύτην ὑπόθεσιν πανηγυρικοῦ λόγου, Κύριοι, ἔπρεπε ν' ἀναλάβῃ σήμερον ἄλλος τις ἐξ ἐπαγγέλματος ρήτωρ, ἵνα πλέσῃ τοὺς ἀμαράντους σερφάνους τῆς ἐθνικῆς τῶν πατέρων μας δόξης, νὰ ἔχη δὲ καὶ εἰς χεῖράς του

(6) προτιμῶμεν τὴν ἀποκεκομμένην ἡμερὴν ἀντὶ τῆς μ. ε. τ. ἃ ὡς κρούουσαν λεπτότερον τὰς καρδίας τῶν εὐχισθῆτων ἀκροατῶν καὶ ἀνεγνωστῶν.

Πινδάρου γλυκύφθογον φόρμιγγα ὅπως κρούων αὐτὴν ἐξυμνῆ τὰ τεράσια τῶν προγόνων μας κατορθώματα, τοῖς μῶ δὲ καγὼ νὰ σκιαγραφήσω ὀλίγα τινὰ τοῦτε ἀρχαίου καὶ νέου ἑλλ. κόσμου, ὅσον ἔνεστι διὰ βραχέων, πεποιθὼς εἰς τὴν ἐπιεικῆ κρίσιν τοῦ φιλοπάτριδος ἀκροατηρίου, καὶ εἰς τὴν ἰσορίαν τῶν προγόνων μας, ἧτις φιλοτιμεῖται ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἀδυναμίαν μου ταύτην.

Ἀνελίττοντες τὰς δέλτους τῶν αἰώνων καὶ τὰ λελαξευμένα τῆς Πεντελης μάρμαρα ὑπὸ τῆς οὐρανιας τέχνης τοῦ Φειδίου εὐρίσκομεν ὅτι μεταξὺ τῶν ἐθνῶν ἅτινα προσεῖλκυσαν τὸν θυμασμόν καὶ τὴν ἐκπληξιν τῆς ἀνθρωπότητος διαπρέπει τὸ ἑλλ. ἔθνος! ἀναγκαίως! Τίς ἀναλογιζόμενος τὰ τρισμέγιστα ἐκεῖνα κατορθώματα ἅτινα διεπράχθησαν κατὰ τὴν λαμπρὰν τοῦ ἑλλ. ἔθνους ἐποχὴν δὲν ἰλιγγιᾷ καὶ ἐκθαμβοῦται; τίς ἀναλογιζόμενος τοὺς δαιμονίους ἐκεῖνους ἀνδρας οὓς ἀνέδειξεν ἡ ἑλλ., ἀρχαιότης δὲν κύπτει κεφαλὴν ἐνώπιον τῆς θείας προνοίας; Τὸ ἑλλ. ἔθνος διέδωκεν εἰς ἅπασαν τὴν ὑφήλιον τὰ φῶτα τὰς τέχνας τὰς ἐπιστήμας τὴν ἐλευθερίαν τὸν πολιτισμόν τὴν προόδον ἐν γένει τῆς ἀνθρωπότητος, πλὴν ἐπέπρωτο καὶ τὸ ἔθνος τοῦτο νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν αἰώνιον τῆς φύσεως νόμον εἰς τὰς μεταβολὰς τοῦ πανδομάτορος χρόνου εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τέλος εἰς τὸν πολιτικὸν θάνατον!!

Ἄλλ' ὡς ὁ λύχνος πρὶν ἢ σβῆσθαι, τοῦ ἐλαίου κατακαίντες, φωτεινοτέρους καὶ λαμπροτέρους ἀναδίδει τοὺς τελευταίους αὐτοῦ σπινθήρας, οὕτω καὶ τὸ ἑλλ. ἔθνος δὴ τῆ λαυγείας καὶ φαεινούς φωσῆρας ἐν τῇ δύσει του ἀνέδωκε, δι' ὧν καὶ τὴν οἰκουμένην περιεφώτισε καὶ ἑαυτῷ νέαν περιέσθηκε δόξαν! τὸν Ἀριστοτέλην καὶ τὸν Μέγαν Ἀλέξανδρον!

Ἐντὸς δώδεκα ἐτῶν ὁ εἰκοσαέτης μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλους μέγας Ἀλέξανδρος ἀρχισράτης τῶν ἐλλήνων κατὰ τῆς Περσίας, παρακολουθούμενος ὑπὸ τῶν ἐπισημοτέρων ἀνδρῶν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τρισμυρίων πεζῶν καὶ πεντακισχιλίων ἵππῶν ἄρδην ἀνατρέπει τὴν δυναστείαν τοῦ Δαρείου, εἰσάγει τὰ ἑλλ. γράμματα εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ Ἀφρικὴν τὰς τέχνας τὰς ἐπιστήμας τὸν πολιτισμόν, οἰκοδο-

μει πόλεις λιμένες φρούρια καὶ σόλους καὶ ἐν³ γένει διδασ-
 τεραστίαν ἀνάπτυξιν εἰς τὴν ἀνθρωπότητα! Ἰλὴν ἀνα-
 κληθεὶς ὁ ἡμίθεος ἐν τῷ μέσῳ τηλικούτων πολιτικῶν καὶ
 στρατιωτικῶν σχεδίων, σφραῖ τὴν Ἑλλάδα τῆς παγκοσμίου
 ἀρχῆς καὶ δίδωσι τέρμα εἰς τὴν ἑλληνικὴν πρόοδον!

Μετὰ ταῦτα ἀγωνίζονται μὲν ἐκθύμως ἡ Ἀχαικὴ συμ-
 μαχία καὶ τὸ Ἰαναιτωλικὸν συνέδριον ὑπὲρ τῆς κινδουνοῦ-
 σης Ἑλλάδος, πλὴν οὐδὲν ἄλλο κατορθοῦσιν εἰμὴ νὰ παρα-
 τείνωσι τὰς ψυχὰς τοῦ ψυχορραγοῦντος ἑλλ. ἔθνους ἡμέρας!

Ἦδη, τοῦ δευτέρου π. χ. αἰῶνος μεσοῦντος, ὁ ἀήττητος
 ἐκεῖνος σιδηροφόρος τῆς Ρώμης κατακτητὴς Μούμιος, βαρῦς
 ἐπέρχεται κατὰ τῆς ἐξίας τῶν Φώτων, ταπεινοὶ τὴν ἀγέρω-
 χον Σπάρτην, θράζει τὴν Ἀχαικὴν συμμαχίαν, συλεῖ καὶ πυρ-
 πολεῖ τὴν ἀφνειὸν Κόρινθον, ἡ δὲ Ἑλλάς γίγνεται φεῦ!
 Ῥωμαϊκὴ Ἐπαρχία!!

Βραδύτερον δὲ ἐπέρχονται αἱ φοβεραὶ ἐκεῖνα ἐπιδρομαὶ
 πολλῶν βαρβάρων λαῶν αἰτίνας ὡς ρυπαρὰ ἰλὺς κα-
 τέκλυσαν τὴν κλασικὴν τῆς Ἑλλάδος γῆν!!

Ἐφεξῆς ἐπὶ τῶν ἐρείπιων τῆς οὕτω καταπεσοῦσης ἐλευ-
 θερίας ἀνεγείρονται τὰ μέγαρα τῶν Ῥωμαίων αὐτοκρατό-
 ρων ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς διὰ τὸ ἑλλ. μεγαλεῖον, πλὴν καὶ
 αὐτὴ ἡ Βυζαντινὴ αὐτοκρατορία μὴ ἔχουσα σοιχεῖα ἐντε-
 λοῦς ἑλληνικῆς Ἐθνικότητος εἰς μᾶτην ἐπελάβετο ἐν ἑπτα-
 λόφῳ τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀνέσασιν! Τὸ αἷμα ρέ-
 ον ποταμηδῶν ὑπὸ ἀλλεπαλλήλων ἐπιθέσεων καὶ ἐπιδρο-
 μῶν πολλῶν ἀγρίων λαῶν, παρέλυσε τέλος τὴν ἰσχὺν τοῦ
 ἔθνους, ὅπερ ἐδέχθη γενναίως ἐπὶ τοῦ σήθους του καὶ τὸ
 τελευταῖον τοῦτο τραῦμα, καὶ ἔπεσεν ἐντμῖως ὑπὲρ πίσε-
 ως καὶ πατρίδος μαχομένον τὴν 29ην Μαΐου 1453!! Μω-
 ἄμεθ ὁ Β' εἰς τῶν ἀγριωτέρων πολεμιστῶν ἐξ ὄσων μνη-
 μενεύει ἡ ἴστορία πολιορκεῖ τὴν πρωτεύουσαν τοῦ Ἑλλη-
 νορωμαϊκοῦ ἔθνους Κωνσταντινούπολιν μὲ 300 χιλ. στρα-
 τὸν καὶ 400 πλοῖα. εἰς μᾶτην ὁ Βασιλεὺς προκινδυνεύει
 ὡς ἀπλοῦς στρατιώτης, πολλαὶ μυριάδες Τούρκων πί-
 πτουσι μαχομένοι καὶ ἐπὶ τέλους κυριεύουσι τὴν κιβωτὸν τοῦ
 χριστιανισμοῦ καὶ ἑλληνισμοῦ, ὁ δὲ Κως. ὁ Παλαιολόγος

πίπτει μαχόμενος, καταλιπὼν διὰ τῆς ἡρωϊκῆς ἀμύνης του ἀνεξιτήλον μνήμην εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐπερχομένων γε-
νεῶν !!

Ἐπῆλθεν ἡ πολυσένακτος καὶ ζοφερὰ ἐκείνη ἀποφρᾶς
ἡμέρα τοῦ 1453, καθ' ἣν ὁ βάρβαρος καὶ σιδηροδὸς ἐκείνος
δορυκτῆτωρ κατακρημνίσας τὸν σαυρὸν ἐκ τοῦ ὑψηροῦς
θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας ἐνέπηξε τὴν ἡμισέλινον σημαί-
αν τῶν Τούρκων !! Ὡς ἡμέρα φρίκης καὶ λύπης ! Ὡς ἡμέρα λῦ-
πης καὶ ἀλγους ! Ὡς ἡμέρα ταπεινώσεως καὶ ἐξουθενώσεως !!

Τὴν ἀλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπακολουθεῖ δυ-
συχῶς ἡ ἀλωσις διαφόρων Ἑνετικῶν φρουρίων, ἅτινα ὑπῆρ-
χον εἰς τὸ Βυζαντινὸν κράτος (τῆς Ἐπτανήσου, τῆς Ναυ-
πλίας, τῆς Μεθώνης, τῆς Κορώνης, τῆς Πύλου, τῆς Μο-
νεμβασίας τῆς Ναυπάκτου κλ.) τὰ ὅποια πάντα ἀλλεπαλ-
λήλως ἐκυρίευσαν οἱ Τούρκοι !!

Ἐπὶ 4 σχ. αἰῶνας ὁ υἱὸς οὗτος τῆς ἀνομίας Ἀγα-
ρηνοῦ πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ἐπιβουλεύεται τὴν τι-
μὴν τοῦ φιλοτίμου Ἑλληνοῦ, σφετερίζεται τοὺς ἰδρώτας
τοῦ πενομένου λαοῦ, τρέφεται ἀπὸ τὰ δάκρυα τῆς χήρας
καὶ ἀπὸ τοὺς σναγμοὺς τῶν ὄρφανῶν, βεβηλώνει τὴν ἱε-
ρὰν ἡμῶν θρησκείαν, προσηλακίζει τοὺς σοφοὺς τοῦ γέ-
νους διδασκάλους, καὶ οὐδὲν ἄλλο σκοπεῖ διὰ τῆς τυραν-
νικῆς του διαγωγῆς εἰμὴ τὴν ἐξόντωσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ
καὶ τὴν ἐντελῆ ἀπόσβεσιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ !!

Ἄλλ' ἂν καὶ διατελῆ ἡ πατρις ἡμῶν ὑπὸ τοιαύτην τα-
πεινώσιν, ἂν καὶ ἐπικάθηται ἐπὶ τοῦ ἑλλ. τραχήλου ὁ βα-
ρύτατος ἐκείνος Τουρκικὸς ζυγός, ὑπῆρχεν ὅμως εἰς ἑ-
καστὸν Ἑλληνα φλέψ τις ἐντὸς τῆς ὁποίας ἐζωογονεῖτο
καὶ ἐφλεγμαινετο αἷμα ζέον καθαροῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ δια-
κατῆς σπινθήρ ὅστις ἐμελλε νὰ ἀνάψῃ καὶ νὰ θράσῃ αἷμα
ἐλευθέρων ! ὁ σπινθήρ οὗτος συνδαυλισθεὶς δυσυχῶς προ-
ώρως ὑπὸ τῆς Ἀυτοκρατείας τῶν Φάσσαν Δικατερίνης,
πολεμουμένης τότε πρὸς τοὺς Τούρκους, ἀνεπιτυχῶς ἐτυρ-
σοκρότησε τὸ 1769. Ὁ ἀγὼν οὗτος ἀξιοθρήνητος καὶ ὀ-
λέθριος ἀπέβη, ἐπειδὴ πολυέριθμα εἴδη Τουρκαλθάνων εἰ-
σελάσαντα εἰς τὴν χώραν τοῦ Πέλοπος καὶ εἰς πολλὰς

ἄλλας τῆς Ἑλλάδος χώρας πᾶν βανδαλικὸν καὶ συγε-
ρὸν διέπραξαν, πολλὰς πόλεις διήρπασαν καὶ ἠρήμωσαν
πολλὰς χιλ. ἀνδρῶν καὶ γυναικοπαίδων κατέσφαξαν!! Ἡ
ἀρπαγὴ ἢ δῆσαις ἢ ἀγχόνῃ τὸ ξίφος καὶ ἡ βία ὑπῆρχον
τὰ μόνον νόμιμα μέσα τῆς διοικήσεως κατὰ τὰ τέλη τοῦ
παρελθόντος καὶ τὰς ἀργὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος!! Κοί
κατέστρα φεῦ! κοιλὰς κλαυθμῶνος ἢ πατρὶς τῶν χαρίτων!
Καὶ ἔνθα πρὶν ἐβλάστησαν κοὶ ἀνέβαλον αἱ ἐπιστῆμαι αἱ
τέχναι ὁ πολιτισμὸς καὶ αἱ Μοῦσαι, ἐδέσποζον ἤδη χθό-
νιοι δαίμονες καὶ θρηνοὶ μόνον καὶ ὄδυρμοὶ ἠκούοντο πολ-
λοὶ!! (συγκίνησις)

Ἦλθον τὰς ἀτελευτήτους τοῦ ἔθνους ἡμῶν τραγωδίας
καὶ ἀπαραξικαρδίους σκηναὶς ἄς παρελθωμεν ἀδακρυτεὶ καὶ
γενναίως διὰ τὸ πανηγυρικὸν τῆς ἡμέρας, θεωροῦντες αὐ-
τὰς ὡς θυσίας Ἰλασθρίους προσφερόμενας εἰς τὸν αἱματὸ
φυρτον βωμὸν τῆς θείας προνοίας! Στρέψωμεν τοὺς ὀφ-
θαλμοὺς μας εἰς τὸν ἱερὸν καὶ σεβάσιμον κλῆρον, εἰς τοὺς
ποφύς τοῦ γένους διδασκαλοὺς, εἰς τὴν ἑταιρίαν τῶν
φιλικῶν καὶ εἰς τοὺς ἐκασταχοῦ ἄσματος τοῦ καὶ προεσῶ-
τας, οἵτινες ἐποδηγέτησαν τὸ ἔθνος εἰς τὴν ἀναγέννησιν
καὶ σωτηρίαν αὐτοῦ.

Οὐδέποτε οἱ ἀσείδιμοι οὗτοι ἄνδρες ἐπελάθοντο τῆς ἱε-
ρᾶς αὐτῶν ἀποστολῆς, οὐδέποτε νήδυμος ὕπνος κατέβη
ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν των, ἀλλ' ἀγρυπνοὶ καὶ ἀκοίμητοι φρου-
ροὶ περιέμενον τὴν ῥοδοδάκτυλον αἴγλην τῆς ἐθνικῆς ἡ-
μῶν παλιγγενεσίας!!

» Ἀπὸ τῆς δημιουργίας τοῦ σύμπαντος, Κύριοι, διηνε-
κῆς ὑπάρχει ὁ πόλεμος μεταξὺ παιδείας καὶ ἀμαθείας με-
ταξὺ ἐλευθερίας καὶ δεσποτισμοῦ. Ἐν τῇ ἀκαταπαύστῳ
ταύτῃ πάλῃ τοῦ σοιχείου τῆς γενέσεως καὶ φθορᾶς τὸ σοι-
χείον τῆς παιδείας καὶ τῆς ἐλευθερίας αἰεὶποτε καταβάλλ-
λει τὸ σκότος καὶ τὴν τυραννίαν.

Ἐλύμαντον καὶ ἀσθαρτον μεταβαίνει ἀπὸ χώρας εἰς χῶ-
ραν ἀπο γενεᾶς εἰς γενεάν ἀνεγείρον ἐκ τοῦ θανάτου τὰ
πτώματα καὶ διὰ τῆς βροντῶδους αὐτοῦ σάλπιγγος τοὺς
ἐπ' αἰῶνων εἰς λήθην γενεοῦς προσκαλοῦν εἰς ἀνάστασιν » .

Ναί ! κατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ 21 πρώτῃ πασῶν ἡ ἑλλ. παιδεία ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος μαχομένη προσεφώνησεν ὡς ἄλλη Εὐρύκλεια τῇ καταχειμένη 'Ελλάδι. » Ἐγρεο Πηνελόπεια φίλον τέκος ὄρρ' ἴδῃαι ὀφθαλμοῖσι τοῖσι τὰ τ' ἔλδεαι ἡμᾶτα πάντα ἦλθ' Ὀδυσσεύς καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀφέπερ ἔλθων » Πανταχοῦ νῦν τοῦ πανελληνίου διασαλπίζεται ἡ Μαραθωνομάχος καὶ Σαλαμινία ἐκείνη φωνὴ τῆς ἐλευθερίας.

» Ἴτε, παῖδες Ἑλλήνων, ἴτε, ἐλευθεροῦτε πατρίδα ἐλευθεροῦτε δὲ παῖδας γυναῖκας θεῶν τε πατέρων ἔδη θήκας τε προγόνων, νῦν ὑπὲρ πάντων ἀγῶν »

Πανταχοῦ νῦν ἠχοῦσι τὰ θεσπέσια ῥήματα τοῦ Ῥήγα τοῦ πρωτομάρτυρος τῆς ἑλλ. ἐπαναστάσεως, ὃν τόσον προῶρως ἀφήρπασεν ἀπὸ τὰς ἀγκάλας τοῦ ἑλληνισμοῦ ἡ Ἀυστριακὴ τιάρα, καὶ τὸν παρέδωκεν εἰς τὸν Πασᾶν τοῦ Βελιγραδίου ξυθα ἀπηγχονίσθη, πανταχοῦ, λέγω, τραγουδοῦνται τὰ θεσπέσια ᾄσματα τοῦ Φερραίου.

» Ὡς πότε καλληκαρία θά ζωμεν ἔς τὰ ζενά,
μονάχοι ἄν λοντάρια ἔς τὰς βράχαις ἔς τὰ βουνά ;
σπηλιαῖς θά κατοικοῦμε θά βλέπωμεν κλαριά,
θά φεύγωμ' ἀπ' τὸν κόσμον καὶ τὴν σκληρὴ σκλαβιά ;
θά χάνωμε ἀδέρφια πατρίδα καὶ γονεῖς,
τοὺς φίλους τὰ παιδιὰ μας κι' ὄλους τοὺς συγγενεῖς ;
καλλίτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωῇ,
παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιά καὶ φυλακὴ » ! !

Εἰς τὰ θούρια ταῦτα καὶ ἐγερτήρια ᾄσματα
» βοᾷ ἡ Πελοπόννησος ἡ Ἀττικὴ μυκάται,
καὶ δάκνων τὰς ἀλύτεις του ὁ Ἄκαρναν βρυχᾷται »

Ὁ ἀοιδιμος Ὑψηλάντης τὸν ἕνα του πόδα κτυπᾷ ἐν Μολδοβλαχίᾳ καὶ κλονισμὸν αἰσθάνεται ἡ ἁγία βίβδος τοῦ Γερμανοῦ ἐν Ἀγία Λαύρα.

Ὁ σπινθηρ ὅστις ἐμελλε ν' ἀνάψῃ καὶ βράσῃ αἷμα ἐλευθέρων ὡς κεραυνὸς πυρσοκροτεῖ τὴν 25ην Μαρτίου 21 ! !

Τὰ δὲ τέκνα τῆς ἀσραπῆς οἱ ἀτρέμητοι παῖδες τοῦ Ἄρεως πατέρες ἡμῶν βροντοφωνήσαντες τὸ ἐωθινὸν κατὰ βαρβάρων τῆς ἐλευθερίας σάλπισμα ἤ σεντορειῶς πρὸς τὸν

Σουλτάνον ἀνέκραξαν. Ἄγριε Τούρκα! τὴν προπετὴ καὶ καταχθόνιον διαγωγὴν σου χυθύνως κράτει! ἐβεβήλωσας καὶ ἔκαυσας τοὺς ἱεροὺς ἡμῶν νεοὺς! πᾶν ἀνόσιον καὶ βανδαλικὸν κατὰ τῆς πατρίδος μας διέπραξας! διήρπασας τὴν τιμὴν καὶ τὴν περιουσίαν μας! ἠτίμασας τὰς παρθένοὺς τὰς μητέρας τὰς ἀδελφὰς μας!! (συγκίνησις) ἄλλ' εὖ ὁ νόμος τῆς ἀνταποδόσεως εἶνε αἰώνιος νόμος τῆς φύσεως, οὐδεμία ἀσέβεια κατὰ τῶν δικαιωμάτων τοῦ λαοῦ μένει ποτὲ ἀνεκδίκητος καὶ ἡ ἐκδίκησις αὐτῆ τοσοῦτον φοβερὰ παρασκευάζεται ὅσω μῆζον καὶ ὀγκωδέστερος τῶν ὑβρεῶν ὁ σωρὸς»!!

Σὺμπασα τότε ἡ Ἑλλάς λαμβάνει τὰ ἐσκωριασμένα ἐκ τῆς δουλείας ὄπλα καὶ πραγματοποιοῦσιν εἰς 7 ἔτη τὸ τεράσιον τῆς ἀνεξαρτησίας ἔργον!! Τίς σοφὸς ἔχει τοιαύτην σοφίαν, τίς φιλόλογος τοιαύτην πολυμαθείαν, τίς φιλόπατρις τοσαύτην φιλοπατρίαν ἢ βέλτερον τηλικαύτην εὐγλωττίαν καὶ εὐφράδειαν ἵνα ἐπιπέσῃ ἐγκωμιώσῃ τὰ διάπυρον πατριωτισμὸν τῶν ἀεινήσων προγόνων μας, καὶ νὰ ἀφηγηθῇ τὰ τρόπαια τῶν αἰωνίων ἡρωοπολεμαχῶν καὶ θυναιγείρων; σιγησάτω πᾶσα γλῶσσα ῥητορικὴ, πᾶς ἑλληὴν ἱκανὸς τῆς ἱστορίας πληροὶ σιλλίδας, ἐκάστη παιδαυγὴ γῆς καὶ νίκης τρόπαιον!!

Πρὸς ἐπίρροσιν τῶν ἀνωτέρω λόγων ἄς ἠχῆσωσιν οἱ θῆροι τοῦ Παλαμηδίου καὶ τῶν Θερμοπολῶν, ἄς λαλήσῃ ἡ δόξα τῆς Γραβιάς τῆς Ἀλαμάνας καὶ τῆς Ἰορίας, ἄς ἐρωτηθῇ τὸ ἠρωϊκὸν καὶ μεριόνερον Σούλι τὰ περίε τοῦ Μαρκενησίου μέρη, ἡ Ἄμφισσος ἡ Πάχωδα ἡ Ἀμυκλαῖα, ἄς ἐρωτηθῇ τὸ Βαλτέτσι, τὸ Λεβίδι, τὰ Βέρβενα τὰ Δολιανὰ ἡ Δημητσάνη ἡ Τρίπολις ἡ Ἀκρέπολις τὸ Φάληρον ὁ Ἀκροκόρινθος τὰ Δερβενάκια ὁ Ἄγιο Σώσης τὰ Μαῦρα λιθάρια ἡ Καραὺ ἡ Ἀκράτα αἱ Πάτραι ἡ Ἁγία Λαύρα τὸ μέγα Σπήλαιον τὰ Καλάβρυτα καὶ ἄλλοι ἔνδοξοι τόποι καὶ θέλωμεν μάθει ὅτι ὀλίγοι μαχόμενοι κατὰ πολλῶν δέκα κατὰ ἑκατὸν ἑκατὸν κατὰ χιλίων ἄοπλοι κατὰ ἐνόπλων ἀδύνατοι κατὰ ἰσχυρῶν πειναλέοι κατὰ κεκορεσμένων ἐκέρδιζον λαμπρὰς νίκας, ἄς ἐρωτηθῇ ἡ Ἴδρα ἡ Σπέτσαις τὰ Ψαρὰ ἡ Χίος

ἡ Τένιδος, ἃς ἐρωτηθῶσι τὰ αἵματοβαφῆ ὕδατα τοῦ Νεοκέρου ἔνθα αἱ τρεῖς εὐεργέτιδες δυνάμεις ἀποβλέπουσαι εἰς τὸ παρελθὸν μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους μας ἀνάπτουσι τὰ ἐν τοῖς θαλασσοπόροις πυρπνόοις ὀχήμασι χαλκῶσσομα τηλεβόλα, ὧν ἡ ἀσραπὴ καὶ ἡ βροντὴ καὶ τὰ πυρπάλαμα τοῦ θανάτου βέλη ἐξεμηδένισαν τὸν Τουρκικὸν εὐχολὸν πληρώσαντα τὴν θάλασσαν τοῦ Ναυαρίνου ναυτικῶν νευαγίων καὶ φόνου πολλοῦ ! !

Ἄλλὰ διατι νὰ καταφύγωμεν εἰς τόσον μακρὰς ἀποστάσεις ; διατι νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τόσον ἀπώτατα διαστήματα ; Δὲν ἐρωτῶμεν τὸ καρτερικὸν καὶ ὑπερήφανον Βασιλάδε ; δὲν ἐρωτῶμεν τὴν περιβόητον Κλεισόβαν καὶ τὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Τριάδος ἔνθα 120 ἑκατόγχιρες ἔβαψαν τὰ τενάγη αὐτῆς μετὰ τὸ αἶμα τούτων Τούρκων καὶ Ἀράβων, ἐπλήγησαν τὸν Κρουταχῆν, ἔσφαξαν τὸν Χουσεῖν Μπέην, καὶ ἐχάραξαν τὸ ὄνομα τῆς Κλεισόβης μετὰ χουσαῖ καὶ ἀνεξάλειπτα γράμματα εἰς τὰς σελίδας τῆς ἱστορίας ; Δὲν ἐρωτῶμεν τὸ Μισολόγγι τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ ἠρωϊσμοῦ του κατὰ τὰς τρεῖς πολιτορίας καὶ διὰ τῆς κοσμοβοήτου ἐξόδου του διετρώπησε μετὰ καρποφύλλι τὴν τιάραν τὸ σκῆπτρον τοῦ Σουλτάνου, κατέσκησεν αὐτὸν ἔμμανῆ καὶ λυσοσώδη καὶ προσεῖλικυσε τὴν συμπάθειαν τῆς Εὐρώπης καὶ σύμπαντος τοῦ ἐξευγενισμένου κόσμου ; ! (ἐνθουσιασμός) Καὶ διατι νὰ ἐρωτήσωμεν ; δὲν ἀκούωμεν τοὺς θρηνώδεις γογγυσμοὺς τοὺς ἀναπεμπομένους ἀπὸ τὰ ἱερά ταῦτα ἔδαφη τὰ ζυμωμένα μετὰ μαρτυρικὸν αἶμα τηλικούτων λεοντοκάρδων ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ! ! Καὶ περὶ μὲν τῶν πλείστων θέσεων καθ' ἃς τὰ ἑλλ. ἀρχαῖκά ὄπλα ἐθριάμβευσαν ἢ ἠρωϊκῶς ἀντέστησαν πρὸς τὸν Τουρκοαιγυπτιακὸν κολοσσὸν εἶπομεν ἤδη διὰ βραχείων.

Τίς ὁμῶς ἔχει χαλυβδίνην καρδίαν ; τίς εἶνε τοσοῦτον χαλκέντερος νὰ ἀφηγηθῆ καὶ παραστήσῃ τὰς διαδραματισθείσας ἐπταετείς τραγικὰς σκηναὶς πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ἰδίως δὲ ἐνταῦθα ; τίς λέγω δύναται νὰ ἀπεικονίσῃ τὸ κοσμοβόητον τῆς ἐξόδου δράμα τοῦ Βασιλαδίου τῆς Κλεισόβης καὶ τοῦ ἀγεμομβύλου ; Μόνον Σὺ, ὦ Ζῶσα ἱστορία,

τοῦτο δύννασαι ! » ὦτα γὰρ τυγχάνει ἀνθρώποισιν ἔοντα ἐπι-
σιώτερα ὀφθαλμῶν » Σὺ σεβασέ γέρον ! λείψανον περι-
σωθὲν ἀπὸ τῆν ἀγρίαν τοῦ Ἰμπραήμη μάχαιραν, ἔλθε !
ἔλθε νὰ μᾶς διηγηθῆς ποῦ εἶδες μέ τὰ μμάτια σου τὸν
φρικαλέον ἐκείνον βομβαρδισμόν τῆς 12 Φεβρουαρίου 26. ! !
διηγῆσου μας πόσοι ἀτρόμητοι μαχηταί ! πόσοι νέκι Σπαρτιά-
τιδες πόσοις γενναίαις Μισολογγίτισσαις μετὰ τὰ βρέφη εἰς τὰς
ἀγκάλας δὲν ἐγένοντο βορὰ τῶν βροντοφθόρων ἐκείνων κε-
ραυνῶν ! ! ἔλθε νὰ μᾶς διηγηθῆς τὰς οἰμωγὰς καὶ τοὺς θρή-
νοους, οἵτινες ἐπύκνωσαν τὴν ἀτμοσφαῖραν κατὰ τὸν ἀπο-
χαιρετισμόν τῆς ἱστορικῆς ἐκείνης νυκτός τῆς 10 Ἀπριλί-
ου, ὅτε ἀπεχαιρέτων οἱ ἀδελφοὶ τοὺς ἀδελφούς ἢ μανά-
δες τὰ παιδιὰ ! ! . . . (βαθυτάτη συγκίνησις) . . . . .

(ἀκρόβοτον) Ὅταν ὁ Ἕλλην εὐθυμῶν τραγουδῆ ἠρωϊκὰ
ἄσματα τῆς πατρίδος του, κλαίσι θρηνεὶ μᾶλλον, διότι τὰ
τραγούδια ταῦτα εἰς ἐλεγεία μοιρολόγια ἐκφράζοντα τὰς
συμφορὰς τῶν πατέρων του ! !

Ὅταν πανηγυρίζῃ ἔθνικὰς ἑορτὰς καὶ ἀνατρέξῃ ὀλίγον
εἰς τὸ παρελθὸν τὰς χαρμωσοῦς τελετὰς εἰς πανελληνί-
ους κηδείας μεταβάλλει, διότι ἐκάστη σελὶς τῆς ἱστορίας
του καὶ νέον μαρτυρολόγιον περιέχει ! ! !) . . . . .

Ἐλθε, γέρον, νὰ μᾶς διηγηθῆς, ὅταν ἐθραύσθη ἡ γέφυρα, ποῖ-
αι φωναὶ γοεραὶ καὶ φρικαλέαι δὲν ἐξήρχοντο ἀπὸ τοὺς λε-
βέντες ἐκείνους ! ! εἶπέ μας ὁποῖος παράτολμος παλλη-
καρισμὸς ὤθησε τοὺς ἀτρομήτους ἐκείνους τοῦ ἀνεμομύλου
ἤρωας καὶ ἄλλους μάρτυρας πολλαχοῦ τοῦ Μεσολογγίου
ὥστε νὰ ἐκσφενδονίσωσι τὰ μέλη των εἰς τὸν ἀέρα ; ! !

Ἐλθε νὰ μᾶς διηγηθῆς Σεβ. λείψανον τῆς ἐξόδου ! πῶς
ἠδυνήθητε νὰ ἀνθέξητε κατὰ τόσων σωματικῶν τῆς φύσε-
ως, κατὰ τόσου ψύχους καὶ πείνης ; πῶς ἠδυνήθητε νὰ
διαρρήξητε τὰς πυκνάς τοῦ Ἰβραήμη φάλαγγας ; καὶ πῶς
διήλθατε διὰ τηλικούτου πυρός καὶ σιδήρου ; ! ! διὰ νὰ
δώσητε εἰς ἡμᾶς τοὺς ἀπογόνους Σας ὀλίγην γῆν ἐλευ-
θέραν ! ! Σκιαὶ προγόνων σεβασαί ! ! . . .

Σκιαὶ προγόνων σεβασταί ! !

Σὺ, ὦ ἱερεὶ καὶ σεβάσμιε κληρε, Πατριάρχᾳ Γρηγόριε

Γερμανέ παλαιῶν Πατρῶν καὶ λοιπὴ σεβασμία χορεία τοῦ κλήρου, ἥτις ἐνέσπειρας εἰς τὰς καρδίας τῶν νέων Ἑλλήνων τὸν σπέρων τῆς πίστεως !! Σὺ πρόδρομε τῆς ἐπαναστάσεως Ῥήγα Φερραῖε, Ἀδαμάντιε Κοραῆ καὶ λοιπὴ χορεία τῶν σοφῶν τοῦ γένους διδασκάλων, οἵτινες διὰ τῶν συγγραμμάτων καὶ τῆς διδουκαλίας Σας ἐθερμύνατε τὰς καρδίας τῶν Ἑλλήνων μὲ τὰ φλογερὰ τοῦ ἑλληνισμοῦ αἰσθήματα !!

Σὺ πρόεδρε τῆς Φιλ. ἑταιρίας Ἀλέξανδρε Ὑψηλάντα, κυβερνήτα τῆς Ἑλλάδος Καποδίστρια, Σκουφᾶ ἱδρυτὰ τῆς ἑταιρίας Ἀναγνωστῶν ἀπόσολε ταύτης καὶ λοιπὰ ἐνδοξα μέλη !!

Σεῖς περινούσατοι πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος Ἀνδρέα Ζαΐμη Ἀλέξανδρε Μαυροκορδάτε καὶ λοιποὶ ἅπαξ ἅπαντες, οὓς τὸ φιλόπατρι ἀκροατήριον καλῶς γινώσκει !!

Σεῖς, ὧ εὐγενεῖς καὶ φιλόανθρωποι τῶν φιλελλήνων σκιαί, Βασιλεῦ τῆς Βαυαρίας Λουδοβικε, Πίνδαρε τῆς νέας Ἑλλάδος Λόρδε Βύρων, Κόγγραν, Ἄσυγξ, Κόδριχτων, καὶ λοιποὶ οἵτινες συναποτελεῖτε τὴν αἰδίδιμον τῶν φιλελλήνων χορείαν !! πανηγυρίσατε διὰ τοῦ πνευματικοῦ τῆς ψυχῆς ὁμιματος μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ ἑλληνισμοῦ τὴν χαρμόσυνον ταύτην ἡμέραν !!

Σὺ ὧ ἡγεμονικὴ σκιά Δημητρίου τοῦ Ὑψηλάντου, περινούσατε στρατηγὲ τῆς Πελοποννήσου Κολοκοτρώνη, στρατηγὲ τῆς σερραῶν τσαρκοφάγε Καραϊσκει, Σὺ ἀτρόμητε Μάρκο Μπότσαρη, Πετρόμπεη Μαυρομιχάλη Δελιγιάνναι Πετμεζαῖοι, Σεῖς γενναῖοι Ὀδυσσεῦ Ἀνδρουῦτσε, Κίτσο Τσαβέλα, Ιωάννη Νοταρᾶ Σολιώτη καὶ λοιποὶ τῶν ἑλλ. ὄπλων ἀρχηγοὶ καὶ ὄπλαρχηγοὶ ἅπαξ ἅπαντες !!

Σεῖς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ἀτρόμητοι ἀρχηγοὶ καὶ ὄπλαρχηγοὶ ὧν τὰ ὀνόματα τὸ εὐγενὲς ἀκροατήριον κάλλιον ἐμοῦ γινώσκει !!

Σεῖς θαλασσομάχοι Μισοῦλαι, Κουντουριῶται, Κριεζίδες, Σαχτοῦραι Τσαμαδοὶ Τομπάζαι καὶ λοιποὶ θαλάσσιοι δελφίνες οἵτινες τηλικαῦτα περιφανῆ τρόπαια ἤρατε κατὰ διήρεων καὶ τριήρεων ! Σὺ δαιμόνιε υἱὲ τῶν Ψαρῶν λεί-

φανον ἐπιζῶν ἐκ τῶν ἡρώων τῆς νέας Ἑλλάδος ! Σὺ Ἱεράρχα Ἰωσήφ μετὰ τῶν ἐκσφενδονισθέντων πολλαχοῦ τοῦ Μεσολογγίου εἰς τὸν αἰθέρα ἡρώων ! Σεῖς πανεύφημοι τοῦ Βασιλαδίου μάρτυρες, Σεῖς χαλκέντεροι τῆς Κλεισῶθης πρόμαχοι, Σεῖς τοῦ Μεσολογγίου γίγαντες, λέοντες τῆς καταπληκτικῆς ἐκείνης ἐξόδου ! Σεῖς τοῦ Μεσολογγίου εὐγλωττοι ῥήτορες ἀρχηγοὶ ὀπλαρχηγοὶ ἅπαξ ἅπαντες ὧν τὰ δνόματα ἄπειρα εἴματα ἤδη μνημονεύουσι τὸ δὲ ἐμὸν μετ' ἄλγους ψυχῆς δὲν δύναται νὰ ὀνομάσῃ ! (δ) Σεῖς τέλος τῆς Ἐπαναστάσεως ἀρχηγοὶ ἅπαξ ἅπαντες καὶ γενναῖοι στρατιῶται !! Ζώσθητε τὰς ἀρχαῖκὰς μὲν πλὴν ἐνδόξους πανοπλίας Σας καὶ πανηγυρίζετε μετὰ τῶν τέκνων Σας τὴν πανελληνίον ἐορτὴν τῆς 25ης Μαρτίου ἐνώπιον τῆς ὁποίας ταπεινοῦνται τὰ χρονικὰ τῶν αἰῶνων ! !! Πλὴν διατὶ τοσοῦτον βαρυαλγεῖτε, ὦ ἱεραὶ ψυχαί ; Διατὶ τοσοῦτον ἄλγος κυριεῖτε τὰς ψυχὰς Σας ; Ναι ! βαρυαλγεῖτε διότι ὁ Ὀλυμπος δὲν ὑποῖ ἐλευθέραν τὴν κεφαλὴν του, ἀπὸ τοῦ Πίνδου δὲν ἀκοῦνται ἄσματα χαρᾶς καὶ ἐλευθερίας ! τὸ ὑπερήφανον Σοῦλι δὲν αἶρει ἀδέσμευτον τὴν κορυφὴν του ! ἢ γεραρὰ τοῦ ἔθνους κεφαλὴ ἢ Ἐπτάλοφος τύπτεται ὑπὸ τῆς μάστιγος τῶν Μουσουλμάνων ! ἢ Ἄγιᾶ Σοφίᾳ βεβηλοῦται ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τῆς πίστεως !! (συγκίνησις ἀπερίγραπτος) Πλὴν μὴ κλαίετε, ὦ σκιαὶ προγόνων σεβασαί ! Ἴδου μακρὰν ἐκεῖ ὑποφώσκει μειδιῶσα γλυκεῖα αὐγὴ, ἀνατέλλει ἐκεῖ ἐκ τῶν τεμπῶν ῥοδινὴ ἡώς ! Μακρὰν δὲν εἶνε ἡ ἀνατολὴ ἧς θὰ ὀδηγήσῃ ἡμᾶς εἰς τὰ πεδία τῆς Θεσσαλίας καὶ εἰς τοὺς βράχους τοῦ Σουλίου, ὁπόθεν ἡμεῖς ἱεροφάνται τῆς ἐλευθερίας ἐπανακάμκτοντες ἀπὸ τὸ ὑψηλὸν ἐκεῖνο

(δ) » Ἄρῃ τὸν ἀγαθὸν ῥήτορα μὴ ἐγκωμιάζειν παρόντας ἢ προγόνους παρόντων, ἐκλεπτέον γὰρ ἂν τὸν τοιοῦτον τοῖς ἀκροαταῖς εἰκότως κλόκα οὐτιδανόν, καὶ ἐντεῦθεν πρὸς τὸν τελικὸν τοῦ λόγου σκοπὸν ὀρμώμενον » Δογγίνος. Ἄλλως ἠφρόνης γὰρ τοῖς ζῶσι πρὸς τὸ ἀντίπαλον, τὸ δὲ μὴ ἐμπειδῶν ἀνανταγωνίστω εὐνοία τετίμηται » Θεοκ.

Κοῦγγι τοῦ Σουλίου, θέλομεν κλίνει τὸ γένυ πρὸ τοῦ Μω-
σωλείου τοῦ Μάρκου καὶ τῶν λοιπῶν ἡρώων μας, καὶ θέ-
λομεν θύσει σώματα Τούρκων θηρία τοῦ Ταρτάρου, καὶ
θέλομεν σπείσει κρατῆρα αἵματος τυραννικοῦ!! (ἀπερίγραπ-
τος ἐνθουσιασμός)

Ἄλλὰ τί ἀκούω κατὰ τὴν στιγμήν ταύτην ; ἀπατῶμαι ἢ
καὶ εἰς ὑμᾶς τοῦτο συμβαίνει ; ! Ἀκούω σάλπιγγα βρον-
τόφωνον περιηχοῦσαν καθ' ἅπασαν τὴν τε δούλην καὶ ἐ-
λευθέραν Ἑλλάδα καὶ λέγουσαν !! Ἰεραὶ σκιά τῶν ὑπὲρ
πίστεως καὶ πατρίδος ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι ἀγωνισθέντων καὶ
πεσόντων ! ἐγέρθητε σήμερον !! καταβῆτε σήμερον ἀπὸ
τῶν οὐρανίων σηνωμάτων Σας νὰ πανηγυρισθῆτε εἰς τὸν
ναὸν τῆς μεγάλης Ἑλλάδος ! ἱερουργεῖ ἐν αὐτῷ ὁ Γερ-
μανός καὶ ὁ Γρηγόριος μετὰ τῶν 12 ἀπαγχονισθέντων ἐν
Κωσαντινουπόλει Ἀρχιερέων, τοὺς ὑπηρετοῦν τὰ χερου-
δίμ καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ τοὺς ὑπηρετεῖ ὁ Παπα-
φλέσας καὶ ὁ Παπανικολῆς καὶ τοὺς διακονεῖ ὁ νέος τῆς
Ἑλλάδος Λεωνίδας Ἀθανάσιος Διάκος !! . . .

Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ὑπὲρ πίστεως καὶ πα-
τρίδος ἐν τῷ ἱερῷ ἀγῶνι ἀγωνισθέντων καὶ πε-
σόντων Ἑλλήνων τε καὶ Φιλελλήνων !!!

Ζήτω τὸ ἔθνος !!

Τυπογραφικὰ παροράματα.
διαγαγεῖν ἀνάγνωθι δεῖ ἀγαγεῖν
ἑκατὸν „ ἑκατὸν
ἐντμίως „ ἐντίμως καὶ τινα ἄλλα
τύπογρ. λάθη συνέβησαν, δι' ἃ ζητούμεν συγγνώμην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

007000050516

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

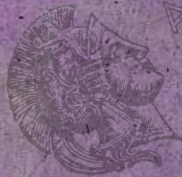

ΑΘΗΝΩΝ

Τμήμα Βιβλιοθηκών

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

Τυπᾶται ληπιά 75